YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS

30 päivänä kesäkuuta 1997 *

Asiassa C-66/97,

jonka Tribunal Cível da Comarca de Lisboa on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Banco de Fomento e Exterior SA

vastaan

Amândio Maurício Martins Pechim,

Maria da Luz Lima Barros Raposo Pechim ja

Confecções Têxteis de Vouzela Ld.ª (CTV)

ennakkoratkaisun EY:n perustamissopimuksen 59, 90 ja 92 artiklan tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: portugali.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida (esittelevä tuomari), J. L. Murray ja L. Sevón sekä tuomarit C. N. Kakouris, P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann, H. Ragnemalm, M. Wathelet ja R. Schintgen,

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kirjaaja: R. Grass,

kuultuaan julkisasiamiestä,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Tribunal Cível da Comarca de Lisboa on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 29.1.1997 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 17.2.1997, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla viisi ennakkoratkaisukysymystä EY:n perustamissopimuksen 59, 90 ja 92 artiklan tulkinnasta.

2 Tämä ennakkoratkaisupyyntö on tehty Tribunal Cível da Comarca de Lisboassa vireillä olevan riita-asian yhteydessä, jossa on jo aikaisemmin esitetty viisi samansisältöistä ennakkoratkaisukysymystä, joiden johdosta yhteisöjen tuomioistuin antoi 13.3.1996 määräyksen asiassa C-326/95, Banco de Fomento e Exterior (Kok. 1996, s. I-1385).

3 On muistutettava, että pääasiassa on kyse saatavan täytäntöönpanoa koskevasta menettelystä, jonka Banco de Fomento e Exterior SA (jäljempänä BFE) on pannut vireille Pechimin puolisoita ja Confecções Têxteis de Vouzela Ld.ª:a vastaan.

4 Edellä mainitussa asiassa C-326/95 pääasian vastaajat väittivät, että BFE:n vireille panema menettely on lainvastainen koska 13.11.1958 annettu asetus (Decreto-Lei) nro 41957 (Díario do Governo, 2. vuosipuolisko 1958, s. 558; jäljempänä asetus), jolla BFE:lle on annettu useita erioikeuksia, erityisesti oikeus periä saataviaan verosaatavien täytäntöönpanomenettelyn mukaisesti ja oikeus tätä tarkoitusta varten pitää täytäntöönpanoasiakirjana pankin kirjanpidosta saatua todistusta velasta, on ristiriidassa palvelujen tarjoamisen vapautta ja kilpailuoikeutta koskevien yhteisön säännösten kanssa. Pääasian vastaajat pyysivät tämän vuoksi kansallista tuomioistuinta esittämään yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko Banco de Fomento e Exteriorin katsottava olevan yritys ja vielä tarkemmin Rooman sopimuksen 90 ja 92 artiklassa tarkoitettu julkinen yritys?

2) Voidaanko niitä erityisoikeuksia, joita Banco de Fomento e Exteriorille on annettu suhteessa sen kilpailijoihin, pitää Rooman sopimuksen 92 artiklassa tarkoitettuna valtion tukena?

3) Onko näiden erityisoikeuksien katsottava rajoittavan palvelujen tarjoamisen vapautta yhteisössä Rooman sopimuksen 59 artiklassa tarkoitetulla tavalla?

4) Onko Rooman sopimuksen edellä mainituilla artikloilla (59 artikla, 90 artiklan 1 kohta ja 92 artiklan 1 kohta) välitön oikeusvaikutus ja voiko nyt kyseessä olevassa asiassa täytäntöönpanomenettelyn kohteena oleva yksityinen oikeussubjekti vedota niihin?

5) Syrjäyttävätkö Rooman sopimuksen määräykset niiden kanssa ristiriidassa olevat kansallisen oikeuden säännökset ja tekevätkö ne niistä pätemättömiä?"

5 Ensimmäistä ennakkoratkaisupyyntöä koskevassa päätöksessään kansallinen tuomioistuin päätti lykätä asian käsittelyä, jotta pääasian vastaajien ehdottamat ennakkoratkaisukysymykset voidaan käsitellä.

6 Yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa Banco de Fomento e Exterior antamassaan määräyksessä muistuttanut, että perustamissopimuksen 177 artiklan toisessa kohdassa määrätään, että jos ennakkoratkaisukysymys tulee esille jäsenvaltion tuomioistuimessa, tämä tuomioistuin voi, jos se katsoo, että kysymys on ratkaistava, jotta se voi antaa päätöksen, pyytää yhteisöjen tuomioistuinta ratkaisemaan sen.

7 Jotta yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan voitaisiin tulkita yhteisön oikeutta siten, että tulkinnasta olisi kansalliselle tuomioistuimelle hyötyä, tämän on määriteltävä esitettyihin kysymyksiin liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat, tai ainakin selostettava ne tosiasioita koskevat olettamukset, joihin nämä kysymykset perustuvat (ks. mm. yhdistetyt asiat C-320/90, C-321/90 ja C-322/90, Telemarsicabruzzo ym., tuomio 26.1.1993, Kok. 1993, s. I-393, 6 kohta; asia C-157/92, Banchero, määräys 19.3.1993, Kok. 1993, s. I-1085, 4 kohta; asia C-378/93, La Pyramide, määräys 9.8.1994, Kok. 1994, s. I-3999, 14 kohta ja asia C-458/93, Saddik, määräys 23.3.1995, Kok. 1995, s. I-511, 12 kohta).

8 Yhteisöjen tuomioistuin korosti lisäksi sitä, että ennakkoratkaisupyynnöissä olevien tietojen perusteella yhteisöjen tuomioistuin voi antaa asian ratkaisun kannalta hyödyllisiä vastauksia, ja niiden perusteella jäsenvaltioilla ja muilla osapuolilla on myös mahdollisuus esittää huomautuksensa yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 20 artiklan mukaisesti. Yhteisöjen tuomioistuin muistutti myös, että sen on valvottava, että tämä mahdollisuus turvataan, ottaen huomioon se, että edellä mainitun artiklan mukaan ainoastaan ennakkoratkaisupyynnöt ilmoitetaan osapuolille (yhdistetyt asiat 141/81, 142/81 ja 143/81, Holdijk ym., tuomio 1.4.1982, Kok. 1982, s. 1299, 6 kohta ja em. asia Saddik, määräyksen 13 kohta).

9 On totta, että yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että kansalliselle tuomioistuimelle asetettu vaatimus ennakkoratkaisukysymystä koskevien tosiseikkojen ja oikeudellisten perusteiden selvittämiseen ei ole niin ehdoton silloin, kun kyse on yksityiskohtaisista teknisistä seikoista, joiden osalta yhteisöjen tuomioistuimella on mahdollisuus antaa asianmukainen vastaus, vaikka kansallinen tuomioistuin ei ole antanut tyhjentävää selvitystä oikeudellisesta tilanteesta ja tosiasiatilanteesta (asia C-316/93, Vaneetveld, tuomio 3.3.1994, Kok. 1994, s. I-763, 13 kohta).

10 Yhteisöjen tuomioistuin katsoi edellä mainitussa asiassa Banco de Fomento e Exterior antamassaan määräyksessä kuitenkin, että sen käsiteltävänä olleessa asiassa ei ollut kyse tällaisesta tilanteesta, koska ennakkoratkaisupyynnössä ei ollut mitään sellaista selvitystä, joka olisi vastannut edellä todettuja vaatimuksia.

11 Yhteisöjen tuomioistuin totesi, että kansallinen tuomioistuin ei ollut ennakkoratkaisupyynnössä esittänyt lainkaan selvitystä sen käsiteltävänä olevan asian tosiasiatilanteesta ja oikeudellisesta tilanteesta eikä siitä, miksi se katsoi, että pääasian vastaajien laatimiin ennakkoratkaisukysymyksiin annettavat vastaukset olisivat tarpeellisia, jotta asia voitaisiin ratkaista. Näin ollen yhteisöjen tuomioistuin totesi, että asiaan liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat olisi voitu saada selville ainoastaan tutkimalla pääasian asianosaisten kirjelmiä.

12 Käsiteltävänä olevassa ennakkoratkaisupyynnössä kansallinen tuomioistuin selvittää ensin, mihin perusteisiin pääasian vastaajat ovat vedonneet; ne ovat vedonneet erityisesti seuraaviin perusteisiin: 1) asetus, johon BFE vetoaa, ei ole enää voimassa; 2) BFE ei saa käyttää verosaatavien täytäntöönpanomenettelyä pääasian vastaajilta mahdollisesti olevien saataviensa perimiseen; 3) vaikka asetuksen katsottaisiinkin

olevan vielä voimassa, sillä, että BFE voi käyttää verosaatavien täytäntöönpanomenettelyä täytäntöönpanon kohteena olevan saatavan perimiseen, rikotaan palvelujen tarjoamisen vapautta ja kilpailuoikeutta koskevia yhteisön säännöksiä; 4) BFE:n yhtiöjärjestyksestä ilmenee, ettei sille ole annettu mitään yleiseen tarkoitukseen liittyvää tehtävää vaan sen käyttöön on ainoastaan annettu keinot, joilla se voi toimia pankkimarkkinoilla samoilla edellytyksillä kuin liikepankki.

13 Viimeksi mainitun perusteen osalta kansallinen tuomioistuin huomauttaa pääasian vastaajien todenneen, että BFE:llä on kuitenkin eräitä erioikeuksia, joiden johdosta sillä on erityisasema Portugalin ja Euroopan pankkimarkkinoilla. BFE on muun muassa vapautettu velvollisuudesta maksaa veroja ja maksuja, sillä on luottoihin liittyviä erioikeuksia ja oikeus käyttää viranomaisilla olevia tietoja, sen sivukonttoreiden perustamisessa noudatetaan helpotettua menettelyä, sillä on oikeus käyttää saatavien perimisessä verosaatavien täytäntöönpanomenettelyä (joten se on vapautettu suorittamasta menettelyyn liittyviä ennakkoja, maksuja ja kuluja), sen antamat asiakirjat ovat täytäntöönpanokelpoisia, sille on annettu veroetuja luottojen hankinnan helpottamiseksi ja se voi käyttää hyväkseen pakkolunastusjärjestelmää. Pääasian vastaajat katsovat tämän vuoksi, että kansallisen tuomioistuimen on perustamissopimuksen 90 artiklan 1 kohdan, 92 artiklan 1 kohdan ja 59 artiklan perusteella mahdotonta soveltaa asetusta (erityisesti asetuksen 2, 3, 22, 40, 42, 43, 44 ja 45 §:ää).

14 Seuraavaksi kansallinen tuomioistuin toteaa BFE:n väittäneen, että asetuksella myönnetyt edut ovat sellaisen Portugalin lain mukaisia, jossa "sallitaan ja turvataan toisiinsa verrattavissa olevien mutta ei samanlaisten tilanteiden erilainen kohtelu", ja että edut eivät ole EY:n perustamissopimuksen vastaisia.

15 Lopuksi kansallinen tuomioistuin vakuuttaa, että tosiseikat ovat selviä ja että kyse on vain siitä, että "asiaan sovellettavia lain säännöksiä" sovelletaan näihin tosiseikkoihin.

16 Tämän ennakkoratkaisupyynnön osalta on todettava, että siinä ei vieläkään ole sellaista riittävää selvitystä, joka vastaisi edellä esitettyjä vaatimuksia, ja että siinä ainoastaan toistetaan pääasian vastaajien ehdottamat kysymykset, kuten aikaisemmallakin kerralla.

17 On todettava, että kansallinen tuomioistuin ei lausu siitä pääasian vastaajien esiin tuomasta kysymyksestä, onko asetus edelleen voimassa etenkin saatavien erityisen täytäntöönpanomenettelyn osalta, ja kun se viittaa pelkästään "asiaan sovellettaviin lain säännöksiin", se ei myöskään riittävästi selvitä sitä kansallista lainsäädäntöä, johon esitetyt kysymykset liittyvät.

18 Tältä osin on todettava, että kansallinen tuomioistuin ei ole kahden ensimmäisen ennakkoratkaisukysymyksen osalta selvittänyt BFE:n toiminnan ominaispiirteitä, sille annettua tehtävää ja sitä, missä muodossa se on perustettu. Se ei ole myöskään esittänyt selvitystä BFE:lle myönnetystä erioikeudesta, jonka nojalla se voi periä saatavat verosaatavien täytäntöönpanomenettelyn mukaisesti, eikä se ole ilmoittanut, onko tällainen erioikeus myönnetty ainoastaan BFE:lle.

19 Näin ollen on todettava yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 92 artiklan perusteella, että yhteisöjen tuomioistuimelle esitettyjen ennakkoratkaisukysymysten tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat selvästi.

Oikeudenkäyntikulut

20 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on määrännyt seuraavaa:

Tribunal Cível da Comarca de Lisboan esittämää ennakkoratkaisupyyntöä ei oteta tutkittavaksi.

Annettiin Luxemburgissa 30 päivänä kesäkuuta 1997.

R. Grass — kirjaaja

G. C. Rodríguez Iglesias — presidentti